

6% af danskerne har købt håndkøbsmedicin på internettet.

52% af danskerne mener ikke, at de kan få tilstrækkelig rådgivning om medicin på internettet.

Kilde: Epinion

STILSTAND. Det er velkendt, at trængsel på vejene giver forsinkelser og uforudsigelighed, som koster samfundet milliarder. Det er også velkendt, at kørselsafgifter kan dæmme op for trængsel. Men indtil videre holder politikerne stille. Arkivfoto: Finn Frandsen

Kørselsafgift. Hvor længe tør politikerne vente?

Alle ved, at kørselsafgifter på et eller andet tidspunkt bliver gennemført – så hvorfor ikke bare begynde så hurtigt som muligt.

ANALYSE

OLE LYKKE CHRISTENSEN OG SØREN HAVE

I de senere år er flere former for kørselsafgifter blevet foreslået fra politisk hold, grundigt analyseret og anbefalet af forskere og andre eksperter – og herefter skudt ned igen fra politisk hold. Og det endda til trods for at det helt tilbage i januar 2009 blev besluttet i et (stadig gældende) bredt transportforlig, at der skulle indføres kørselsafgifter for både lastbiler og personbiler.

For politikerne er det naturligvis lettere blot at fortsætte som hidtil. Det vil dog være helt forfælt ikke at gøre noget, hvis vi skal løse de problemer, biltrafikken giver, og være fossilfri i 2050. Vi må i gang nu, og i det følgende argumenterer vi for hvorfor og kommer med forslag til en

gradvis indfasning af kørselsafgifter for personbiler.

Når kørselsafgifter er det eneste rigtige, er det, fordi de skiller sig ud fra andre initiativer ved at løse flere problemer:

■ **Trængsel:** Det er velkendt, at trængsel på vejene giver forsinkelser, og værre endnu, uforudsigelighed, som koster samfundet milliarder. Det er også velkendt, at kørselsafgifter kan dæmme op for trængsel. Det viser både analyser og erfaringer (jf. Trængselkommissionens betænkning). Seneste eksempel er fra Göteborg, hvor trængsel er faldet og forudsigelighed er steget, siden introduktionen af trængselsafgifter sidste år.

Konklusion: Kørselsafgifter er nødvendige for at øge produktiviteten gennem bedre udnyttelse af vores infrastruktur.

■ **Klima og miljø:** Det er et bredt politisk vedtaget mål, at transportsektoren i 2050 skal være uafhængig af fossile brændstoffer. Dette giver mening både af hensyn til klima og for at sikre forsyningssikkerhed. Transportministeren har derfor også igangsat udarbejdelsen af en køreplan for at nå dette mål. Samtidig døjer storbyerne med partikelforurening fra især dieselmotorer. Den aktuelle

le afgiftsfritagelse for elbiler har vist sig utilstrækkelig til at kickstarte salget af elbiler. Derfor er det, som beskrevet i regeringsgrundlaget, vigtigt at ændre bilbeskatningen, så den favoriserer energieffektive biler. Eksempelvis ved delvis afgiftsfritagelse for plugin-hybridbiler.

Konklusion: Ændret beskatning af transportsektoren er nødvendig for at realisere målet om en fossilfri transportsektor.

■ **Beskatning:** Beskatning af transportsektoren er en vigtig finansieringskilde for staten. Det vil den også være i fremti-

den, da dette beskatningsobjekt ikke kan flyttes ud af landet. Aktuelt planlægger Tyskland da derfor også at udvide kørselsafgifterne for lastbiler til både flere veje og til personbiler. I Danmark er de store indtægtskilder registreringsafgiften, vægtafgift og brændstofafgifter. Provenu fra registreringsafgiften er allerede under pres fra leasing-delebs-ordninger, og fordi folk – meget rationelt – overvejende køber de stort set afgiftsfritagede mikrobiler. Med fremkomsten af Teslas Model S begynder afgiftsfritagelsen af elbiler også snart at tynde, og dette vil kun blive værre, hvis også hybridbiler delvis

afgiftsfritages. Derudover erstattes benzindieselbeskatning med elbeskatning, som kun svært kan differentieres over for transportsektoren. Som beskrevet ovenfor er en favorisering af energieffektive biler dog nødvendig i en periode. Belært af erfaringerne fra solcelleordningen er det dog så ekstra vigtigt at have en robust beskatningsform klar, når elbilandelen overstiger et vist niveau.

Konklusion: Kørselsafgifter er nødvendige for at sikre statens langsigtede provenu fra transportsektoren.

En måde at komme omkring dette på er ved at gøre som i Oregon, USA. Her er der vedtaget en lov, som tillader op til 5.000 frivillige at ændre deres bilbeskatning til en kørselsafgift baseret på elektronisk aflæsning af bilens kilometertæller. I en dansk kontekst vil det være nærliggende at lave en lov, der

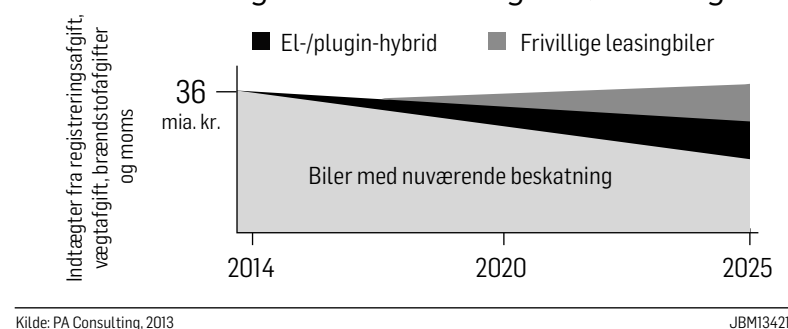
1) tillader leasingselskaberne at betale miljøklasseafhængige kilometerafgifter i stedet for registreringsafgift og 2) fritager elbiler og plugin-hybridbiler for både moms og registreringsafgift. Til gengæld indføres en miljøklasseafhængig af kilometerafgift.

Dette ville give de første skridt mod en fuld omlægning som illustreret i figuren og give en række praktiske erfaringer med kilometerafgifter. På sigt kan disse bruges til at indføre kørselsafgifter afhængige af tid og sted, så også trængselsproblemet kan adresseres.

analyse@pol.dk

Ole Lykke Christensen og Søren Have er begge konsulenter ved PA Consulting og har tidligere bistået Skatteministeriet og Transportministeriet med rådgivning om kørselsafgifter. I dag afholder Transportøkonomisk Forening en konference om Trængselkommissionens anbefalinger

Scenario for en gradvis indfasning af kørselsafgifter

Kilde: PA Consulting, 2013

JBM13421

... Skal våbenindustrien redde EU ud af krisen?

nær fremtid. Selv om der ofte er tale om råstoffer, der kan være vigtige for både civile og militære formål, mener EU-kommissionen, at der bør tages hensyn til »råstoffernes særlige betydning for den europæiske forsvarssektor«.

EU-KOMMISSIONEN foreslår også, at medlemsstaterne gør brug af fleksible arbejdsordninger for at støtte virksomheder på forsvarsområdet, som lider under en midlertidig nedgang i efterspørgslen efter deres produkter, eller for at omstrukturere våbenindustrien.

EU-kommissionen henviser til, at medlemsstaterne kan anvende økonomiske midler fra Den Europæiske Socialfond (ESF) og, i visse tilfælde af masseafledninger, fra Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen. Set med vores øjne er dette helt absurd. EU's våbenindustri bør ikke på nogen måde holdes kørende med skattemidler. Danmarks regering bør i klar tale modsætte sig denne form for offentlig støtte til våbenindustrien.

EU-kommissionen vil også tilvejebringe en dialog med interessenterne inden for våbenindustrien om, hvordan man kan støtte EU's forsvarsindustri på markeder uden for unionen, og drøfte, hvordan EU-institutionerne kan fremme europæiske leverandører i situationer, hvor kun én virksomhed fra EU konkurrerer med leverandører fra andre dele af verden.

Dette er endnu et område, hvor Danmarks regering bør sige klart nej. Det bør på ingen måde være EU-kommissionens opgave at hjælpe EU's våbenindustri med salgsmæssige og andre dele af verden.

Desværre bliver vi alligevel indsyttet i EU's politik på forsvarsområdet, fordi EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik gælder for Danmark

kun ses som en opfordring til, at EU-landene skruer op for de militære udgifter og samtidig indgår et endnu tættere militært EU-samarbejde. B.l.a. siges det, at »Europas sikkerhed har været en historisk forudsætning for dets økonomiske velfærd«.

»Vi er nu nødt til at forhindre, at Europas økonomiske besværligheder påvirker dets kapacitet for at fastholde sin egen sikkerhed« (Interim Report by the High Representative, 24. juli 2013).

MEN TIL TRODS for nedskæringerne brugte EU-medlemsstaterne i 2011 fortsat mere på forsvar end Kina, Rusland og Japan tilsammen, og dette på trods af, at det er meget svært at finde en militær trussel mod EU-landene.

Forud for topmødet lægger EU's præsident, Herman Van Rompuy, desuden op til, at der skal ses på landenes forsvarsbudgetter.

Finanskrisen har ført til, at flere EU-lande har indført besparelser på forsvarsområdet, og EU's indblanding på området kan andre områder. Samtidig ved vi, at et flertal i Folketinget arbejder for en afskaffelse af forsvarsundtagelsen.

Men vi ved alligevel, at regeringen, V og K ønsker, at Danmark skal tilslutte sig EU's forsvarspolitik. Det har de fem partiledere udtalt flere gange. Det er også af denne grund vigtigt, at vi i Danmark forholder os til, hvordan EU udvikles på forsvarsområdet.

Vi har meget svært ved at forstå den tankegang, der præger EU. Vi kunne forstå, hvis EU havde lagt op til global nedrustning og afvikling af europæiske

for Danmark på forsvarsområdet, at EU's beslutninger på forsvarsområdet ikke gælder for os, og at vi ikke deltager i EU's forsvarsagentur og EU's kampgrupper. Men desværre bliver vi alligevel indsyttet i EU's politik på dette område, fordi EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik gælder for Danmark, og idet EU bestemmer over, hvem Danmark må sælge våben til, samt fordi Danmark har tilsluttet sig de EU-direktiver, der er med til at opbygge et indre marked for forsvarsområdet.

Desuden lægger Herman Van Rompuy op til, at EU's forsvarspolitik skal hænge bedre sammen med unionens politik på andre områder. Samtidig ved vi, at et flertal i Folketinget arbejder for en afskaffelse af forsvarsundtagelsen.

I SKRIVENDE STUND sidder regeringen sammen med Venstre og Det Konservative Folkeparti og forhandler bag lukkede døre om et nyt dansk nationalt kompromis på EU-området – en ny »europapolitisk aftale«.

Vi har prøvet at få et skriftligt oplæg til disse forhandlinger, men det har ikke været muligt. Folketinget har oplyst, at det først er muligt at få noget på skrift, når aftalen er vedtaget.

Men vi ved alligevel, at regeringen, V og K ønsker, at Danmark skal tilslutte sig EU's forsvarspolitik. Det har de fem partiledere udtalt flere gange. Det er også af denne grund vigtigt, at vi i Danmark forholder os til, hvordan EU udvikles på forsvarsområdet.

Vi har meget svært ved at forstå den tankegang, der præger EU. Vi kunne forstå, hvis EU havde lagt op til global nedrustning og afvikling af europæiske

atomvåben. Men det er desværre ikke det, der præger EU. Til gengæld er det meget åbenlyst, at EU-kommissionen mener, at våbenindustrien er vigtig af økonomiske og sikkerhedspolitiske grunde.

EU-kommissionen forholder sig imidlertid ikke til, at EU's militære udvikling binder ressourcer, der kunne være brugt til noget bedre, og samtidig er til skade for verden – og dermed også til skade for EU på længere sigt. Frankrig har f.eks. i en årrække solgt våben til Syriens regime. Våben, som syriske soldater bruger mod den syriske befolkning i borgerkrigen.

DESVERRE er Syrien ikke et enestående eksempel på skadelig våbenhandel fra EU. Mange EU-våben er gennem tiderne endt i hænderne på udemokratiske regimer, der vedvarende har brudt menneskerettighederne. Det kan ikke på nogen måde være i EU-landenes langsigtede interesser, at våben fra EU bruges mod civilbefolkninger i mange af verdens brændpunkter.

Samtidig er det helt ubegribeligt, når der virkelig er mange andre områder, der trænger til støtte og politisk fokus, og hvor det uomtvisteligt vil være til gavn at gøre en indsats. Det gælder ikke mindst på miljøområdet, de globale udfordringer med fattigdom eller på det sociale område i Europa.

Den økonomiske nedtur rammer mange europæere direkte, og alarmklokkerne burde ringe, når lande har en arbejdsløshed på over 25 procent og ungdomsarbejdsløshed over 50 procent, som tilfældet er i både Grækenland og Spanien. Der er faktisk stor risiko for omfattende social uro i flere af de kriseramte eurolande,

I stedet for at støtte våbenindustrien burde regeringen kræve, at der foretages en officiel kulegravning af EU's store våbenindustri med våben de seneste ti år

heds- og uddannelsesområdet.

Vi mener, at EU's støtte til våbenindustrien er gået alt for langt, og at det er en sørgelig udvikling, at EU-topmødet 19. og 20. december skal bruges til at cementere unionens støtte til en skadelig våbenindustri og våbenhandel. EU's finanskrise hverken kan eller skal løses ved at styrke EU's våbenindustri og EU's våbenhandel.

Udsatte mennesker i andre lande skal ikke betale en dyr pris for, at EU kan tjene penge og komme ud af en krise, der i høj grad hænger sammen med euroen og dens forøgelse af økonomisk og social ulighed i eurozonen.

Vi opfordrer regeringen til i klar tale at vende sig imod denne udvikling i EU. I stedet for at støtte våbenindustrien burde regeringen kræve, at der foretages en officiel kulegravning af EU's store våbenindustri handel med våben de seneste ti år – således at vi som borgere kan få et

klart og uomtvisteligt kendskab til, hvilke regimer der har købt deres våben i unionen.

Vi kunne også tænke os, at regeringen tog initiativ til, at de europæiske lande stopper al våbenhandel med diktaturstater og lande, der vedvarende bryder menneskerettighederne, og at der sættes fokus på global nedrustning.

Der er simpelthen brug for nytænkning blandt de europæiske magthavere. Den danske forsvarsundtagelse i EU giver os frihed til at gå andre veje. Det er på tide, at regeringen bruger den mere visionært, også til at forsøge at påvirke de andre EU-lande.

LAVE K. BROCH
BJØRN ELMQUIST